

ภูมิอากาศจังหวัดนครนายก

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครนายก ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ ๑๔ องศาเหนือ และลองจิจูดที่ ๑๐๑ องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๑๐๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และปทุมธานี

ภูมิประเทศทั่วไป

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบ ทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอเมือง-นครนายก และอำเภอบางพลี ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับอีก 3 จังหวัด ได้แก่สระบุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรี ซึ่งมีเทือกเขาติดต่อกับเทือกเขาแดงพญาเย็น มียอดเขาสูงที่สุดของจังหวัดคือยอดเขาเขียวมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,351 เมตร ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบอันกว้างใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เรียกว่า“ที่ราบกรุงเทพ” ลักษณะดินเป็นดินปนทรายและดินเหนียวเหมาะแก่การทำนา ทำสวนผลไม้ และการอยู่อาศัย

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดนครนายก อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมนี้พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครนายกประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งฤดูกาลของจังหวัดนครนายกได้เป็น 3

ฤดูร้อน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของจังหวัดนครนายกอาจล่าช้าไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้าอากาศก็จะหนาวเย็นช้าฤดูหนาวของจังหวัดนี้อาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาจะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป

อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินจึงมีอากาศร้อนมากกว่าจังหวัดที่อยู่บริเวณชายฝั่งและในฤดูหนาวก็มีอากาศหนาวมากกว่าเช่นกัน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 28.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.9 องศาเซลเซียส สำหรับอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยคือ 23.8 องศาเซลเซียส

ฝน

สำหรับฝนที่ตกในจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่เป็นฝนที่เกิดในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณฝนเฉลี่ยของสถานีฝนอำเภอของจังหวัดนครนายก ระหว่าง พ.ศ.2519-2543 พบว่าพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองนครนายกมีฝนมากกว่าพื้นที่บริเวณอื่น คือมีปริมาณฝนรวมตลอดทั้งปีประมาณ 1800 มิลลิเมตร สำหรับพื้นที่ของอำเภอบ้านนา ปากพลี และองครักษ์มีปริมาณฝนรวมทั้งปีประมาณ 1500 มิลลิเมตร โดยเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดนครนายกส่วนมากไม่มีความรุนแรงถึงขนาดพายุโซนร้อน เป็นเพียงพายุดีเปรสชัน ซึ่งทำให้เกิดฝนตกหนักและมีน้ำท่วมได้ในบางแห่ง พายุดีเปรสชันที่เคยเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดนครนายกเป็นพายุที่มีถิ่นกำเนิดจากทะเลจีนใต้เป็นส่วนใหญ่ และมีบางส่วนที่เกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านมาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่เคยปรากฏคือพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุไต้ฝุ่น “พริดา” โดยเคลื่อนตัวผ่านเข้ามาบริเวณจังหวัดนครนายกเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2510 โดยพายุที่เคลื่อนผ่านจังหวัดนครนายกมีจำนวนทั้งหมด 5 ลูก โดยเคลื่อนผ่านเข้ามาในเดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2494) เดือนกันยายน 2 ลูก (2515 2528) เดือนตุลาคม 1 ลูก (2503) และเดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2510)

หมายเหตุ

- เนื่องจากจังหวัดนครนายกไม่มีสถานีตรวจอากาศ จึงใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรีซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันสรุปลักษณะอากาศแทน
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 - 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2556

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มีนาคม 2557